

Hilversum
Mediastad

HILVERSUM 2020

JAARPLAN ENERGIETRANSITIE

INHOUD

1. Inleiding.....	2
2. Ambities voor 2020	2
2.1. Bedrijven	3
2.2. Woningen.....	3
2.3. Maatschappelijk vastgoed	4
2.4. Eigen organisatie als voorbeeld	6
3. Transitievisie Warmte	7
3.1 Aardgasvrije Wijken	7
4. Grootschalige opwek van duurzame energie	9
5. Verbinding met de stad.....	11
6. Communicatie	12
7. Organisatie	13
7.1. Planning.....	13
8. Begroting.....	15

1. Inleiding

2019 was een jaar met focus op energiebesparing en daar gaan we komend jaar mee door. 2019 was ook een periode van verleiding van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Maar ook het jaar van het Klimaatakkoord, waarin een duidelijke opdracht is meegegeven aan alle gemeenten.

2020 is het jaar waarin een groot aantal kaders duidelijk wordt. Een kantelpunt, niet alleen omdat het programma is afgelopen, maar ook omdat er nieuwe ontwikkelingen zijn met het gevolg dat er een ander speelveld ontstaat. Deze nieuwe ontwikkelingen geven input en kaders voor het nieuwe programma.

Speelveld:

- Klimaatakkoord
- Regionale Energie Strategie (RES 1.0)
- Transitievisie warmte
- Omgevingsvisie
- Sleutelproject
- Woonvisie

2020 is het laatste jaar van het programma Duurzaam Hilversum 2016-2020. Dit jaar wordt gewerkt aan een nieuw uitvoeringsprogramma Energietransitie 2021-2025. In het nieuwe programma besteden we aandacht aan de rol van het programma energietransitie binnen de gemeentelijke organisatie: aanjagen en ontwikkelen. Deze rol gaan we ontwikkelen in 2020 en krijgt een plek in het nieuwe programma.

Belangrijk is de relatie met de andere duurzaamheidsthema's in kaart te brengen en te koppelen, denk daarbij aan klimaatadaptatie, circulaire economie, mobiliteit en biodiversiteit.

Speerpunten voor 2020 zijn:

- energiebesparing (voortzetting en intensivering, regionaal energiedienstenbedrijf)
- uitwerking energietransitievisie incl. uitvoeringsprogramma 2021-2025
- transitievisie warmte / aardgasvrije wijken
- Proeftuin aardgasvrije wijken, aanvraag De Meent
- Participatietraject lokale verrijking RES
- CO₂-neutrale bedrijfsvoering
- Minimaal 100 kton CO₂-reductie bereiken

2. Ambities voor 2020

2.1. Bedrijven

Doel: Koplopende bedrijven hebben betere marktkansen gekregen dankzij professionele ondersteuning bij het besparen van energiegebruik. De overige Hilversumse bedrijven voldoen aan de minimale eisen voor energieprestatie.

In de **Green Deal Media** hebben de mediabedrijven de intentie uitgesproken om voor de periode 2016 tot en met 2020 tenminste 70% van hun stroomverbruik te verduurzamen. Inmiddels wordt de stroom duurzaam ingekocht en gebruiken de interne studio's bijna allemaal ledverlichting. In dit laatste jaar van de Green Deal zal er een beroep gedaan worden op de mediabedrijven om nog net dat beetje extra te geven om 2020 met een mooi eindresultaat af te sluiten en perspectief te bieden voor een Aardgasvrije Mediastad. Zo wordt de Groene Lunch weer georganiseerd en gaan er vanuit de mediabedrijven werkgroepen aan de slag met verschillende thema's.

Vanuit de **Green Deal Kantoren en Bedrijfsmatig Vastgoed** wordt met een aantal duurzame sleutelspelers uit het Hilversumse bedrijfsleven opgetrokken om te komen tot een volgende stap in de ambitie om 100 kton CO₂ te besparen in 2020. De belangrijkste activiteiten uit de Green Deal:

- Het ad hoc ondersteunen van derde partijen in de CO₂-transitie
- Het geven van duurzaamheidsadvies inclusief business case
- Het organiseren van een SDE+-regeling 1^e tranche 2020
- Het organiseren van CoP's, kennissessies en Hilversums Duurzaam Vastgoed Netwerk
- Het opstellen van formats voor PV-/LED-inkoop

De koplopers worden al goed ondersteund in ons programma. De voorbeelden van energiebesparing bij de koplopers kunnen als lerend effect dienen voor andere bedrijven die hier nog niet mee aan de slag zijn, om zo ook deze groep in beweging te krijgen. In 2020 proberen we het aantal bedrijven dat we bereiken te vergroten. Sinds 2019 geldt de wettelijke informatieplicht energiebesparing bedrijven in het kader van wet milieubeheer. De Gemeente voert proactief haar taken hierop uit.

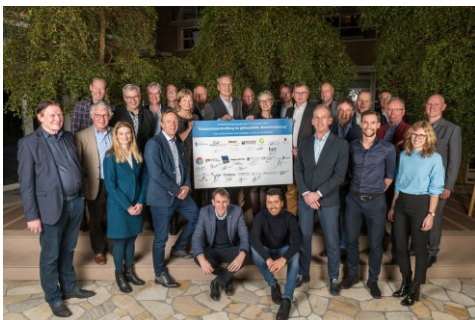
Er wordt door de ondernemingsvereniging Hilversum Zuidwest gewerkt aan een energiepositief bedrijventerrein. Op de Gijsbrecht wordt door een aantal ondernemers en vastgoed eigenaren gewerkt aan een toekomstbestendige Gijsbrecht, o.a. met aandacht voor verduurzaming.

Dit gaan we doen door:

- Voortzetten van de Green Deal Coach Media.
- Voortzetten van de Green Deal Coach Kantoren en Bedrijfsmatig Vastgoed.
- Voortzetten van de Green deal Gijsbrecht

2.2. Woningen

Doel: het versnellen van energiebesparing bij woningen door bewoners te ontlasten bij het nemen van energiebesparende maatregelen en door het bieden van handelingsperspectief.

In 2019 hebben wij in regionaal verband een schaalbare aanpak voor het isoleren van woningen ontwikkeld. In 2020 gaan wij, tevens in regionaal verband, het **energiedienstenbedrijf** oprichten dat deze aanpak uit gaat voeren. Zo gaan wij bewoners voorzien van heldere, objectieve en eenduidige informatie en bieden wij hulp en ondersteuning in het proces om te komen tot een woning die goed geïsoleerd of zelfs aardgasvrij-klaar is. Dit doen wij in samenwerking met professionele partijen en met lokale initiatieven vanuit de bewoners. We doen met koplopers in

de Hilversumse Meent ervaring op hoe we bewoners het beste kunnen ondersteunen in het proces naar het aardgasvrij(-klaar) maken van de woning. Om woningen aardgasvrij(-klaar) te maken beginnen we met het verduurzamen van woningen. Woningen worden substantieel energiezuiniger en dus duurzamer door middel van isolatie. De 'lessons learned' nemen wij mee in het opstellen van de transitievisie warmte.

Daarnaast bieden de energiecoöperaties HilverZon en HET in 2020, met de **RRE-uitkering** van het Rijk, energiecoachgesprekken aan 1000 bewoners aan. Deze bewoners inzicht in hun energieverbruik en ontvangen daarbij ook praktische handvaten om het energieverbruik direct te verlagen.

Tevens gaan we door met de lopende **samenwerking met HilverZon en HET**. In 2020 houdt HilverZon zich wederom bezig met het stimuleren van het energiebewustzijn en energiebesparing onder bewoners van Hilversum door het organiseren van activiteiten op het gebied voorlichting, advies, en collectieve energie-opwek projecten.

Om de energiebesparing en –transitie betaalbaar te maken gaat HET in 2020 door met het ontwikkelen van een financieringsconstructie voor particuliere huiseigenaren. Daarbij wordt ook de ontwikkeling van de processtappen in de ontzorging van de particuliere eigenaar in de verduurzaming van de woning doorgezet, in samenwerking met bouw- en installatiebedrijven.

De gemeente heeft een **duurzaamheidslening voor inwoners**. Deze zetten we voort en breiden de mogelijkheden uit voor dit revoluerende fonds in samenwerking met de BNG.

Het regionale project om specifiek **VvE's** te begeleiden bij het verduurzamen van hun gebouw wordt doorgezet. De aanpak, die inmiddels een paar jaar loopt vanuit de VNG Innovatieve Aanpakken, wordt verder geïntegreerd in de regionale samenwerking en het energiedienstenbedrijf. Verder wordt onderzocht of de gemeente nog een rol kan spelen in de ondersteuning van deze projecten, bijvoorbeeld door het geven van een garantiestelling.

Dit gaan we doen door:

- Start regionaal energiedienstenbedrijf
- 1000 energiecoachgesprekken en kleine energiebesparende maatregelen
- Energiecoöperaties in staat stellen om bewoners te informeren over en te stimuleren tot energie besparen en -opwekken.
- De duurzaamheidslening uitbreiden
- Het lopende VvE-verduurzamingsproject wordt geïntegreerd in het regionaal energiedienstenbedrijf.
- Go/no-go op garantiestelling verduurzaming VVE projecten door de gemeente al dan niet in regioverband.

2.3. Maatschappelijk vastgoed

Team Onderwijs legt in 2020 de raad een besluit voor het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2020-2035 voor alle scholen in Hilversum. Voor het jaarplan energietransitie betekent het IHP de markering van een nieuw begin, om samen met de schoolbesturen aan de energietransitie van de schoolgebouwen en gymzalen te werken. Daarom is het belangrijk dat het IHP de lijnen uitzet om in stappen toe te werken naar aardgasvrije scholen in 2040 en zo snel mogelijk naar frisse scholen met een goed binnenklimaat. Onderdelen daarvan zijn:

- Bij grootschalige renovatie en/of nieuwbouw een aardgasvrij en bij voorkeur een energieneutraal gebouw
- Door middel van regulier onderhoud de schoolgebouwen in stappen steeds energiezuiniger en aardgasvrij-klaar maken via een duurzaam meerjarenonderhoudsplan, waar isolatie en zonnepanelen in opgenomen zijn.

Om hierin een constructieve rol vanuit de energietransitie te kunnen spelen, zetten we in op het sluiten van een green deal onderwijs. Het vervolg is de inzet van een **“green deal coach onderwijshuisvesting”**. Deze coach helpt de scholen om de energietransitie in stappen te doorlopen met hun gebouwen. De werkzaamheden van deze coach zijn onder meer het opstellen van duurzaamheidsscans, ondersteuning bij subsidieaanvragen of financieringsvormen voor het nemen van duurzaamheidsmaatregelen in het kader van de energietransitie, inzet van een landelijk kennisnetwerk duurzaam onderwijs, delen van goede voorbeelden en ondersteuning bij het opstellen van meerjarenonderhoudsplannen gericht op verduurzaming en de energietransitie.

Momenteel doen ongeveer 10 scholen mee aan **Eco-Schools Hilversum**, waaronder het MBO. De stichting Omgevingseducatie Gooi, Vechtstreek en Eemland verzorgt in opdracht van de gemeente het Eco-Schools Hilversum programma in samenwerking met de landelijke stichting Eco-Schools. De gemeente verkent de mogelijkheid om vanuit Eco-Schools Hilversum jongeren sterker te betrekken bij de Hilversum100, de link met de arbeidsmarkt te versterken (werkgelegenheid MBO vakmensen) en de landelijke Eco-Schools bijeenkomst dit jaar in Hilversum te organiseren.

We continueren de praktische ondersteuning voor **buitensportverenigingen** om te verduurzamen, waaronder het aanvragen van subsidie bij het Rijk. In voorgaande jaren hebben vrijwel al deze verenigingen een duurzaamheidsscan ontvangen en de meesten zijn aan de slag met de uitvoering. Het gaat onder meer om energiezuinige verlichting en apparatuur in het clubgebouw, zonnepanelen op het dak en LED-verlichting op de sportvelden.

De gemeente continueert in 2020 de **duurzaamheidslening voor maatschappelijk vastgoed**. Hiermee kunnen instanties zoals scholen, musea, religieuze instellingen en sportverenigingen hun gebouw verduurzamen met een lening tegen een lage rente. Dit fonds biedt momenteel nog circa 250.000 euro ruimte om nieuwe leningen aan te gaan. Indien nodig breiden we ook dit fonds uit.

Dit gaan we doen door:

- De energietransitie in het Integraal Huisvestingsplan scholen opnemen
- Starten met een green deal coach energietransitie onderwijs
- Voortzetten lesprogramma Eco-Schools Hilversum
- Voortzetten praktische ondersteuning verduurzaming buitensportaccomodaties
- Voortzetten duurzaamheidslening maatschappelijk vastgoed
- Value case benadering onderzoeken

2.4. Eigen organisatie als voorbeeld

Doel: CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2022 realiseren, waardoor de gemeente mede als voorbeeld fungeert en invulling geeft aan het doelstellingen vanuit het Klimaatakkoord.

De CO₂-neutrale bedrijfsvoering richt zich op het realiseren van CO₂-reductie. In 2019 is via de Milieubarometer de CO₂-footprint van de gemeentelijke organisatie in kaart gebracht. Hiermee is inzichtelijk gemaakt hoeveel CO₂ de gemeente Hilversum binnen de eigen bedrijfsvoering uitstoot en waar de kansen liggen om deze CO₂-uitstoot te verminderen.

Hiertoe wordt in 2020 een **CO₂-reductieplan** inclusief routekaart bedrijfsvoering opgesteld, welke zich richt op energiebesparing in de objecten, duurzame opwekking, inkoop van duurzame energie en duurzame mobiliteit circulaire bedrijfsvoering. In 2020 communiceren we hierover actief naar de medewerkers van de gemeente Hilversum.

In 2020 certificeren we de gemeente Hilversum volgens de **CO₂-prestatieladder** niveau 3. Hierin staat de reeds opgestelde CO₂-footprint en het CO₂-reductieplan centraal. De CO₂-prestatieladder dient mede als communicatie-instrument voor de interne en externe partijen en wordt verwerkt in de inkoopvoorwaarden. Door middel van in en externe audits (onderdeel van de CO₂-prestatieladder) is borging van deze opgave voorzien.

De **circulaire inkoop** van producten en diensten is een belangrijk instrument binnen de CO₂-neutrale bedrijfsvoering. Het onderwerp circulaire inkoop wordt in MRA verband opgepakt. De MRA-overheden kopen jaarlijks voor ongeveer € 4 miljard euro in. Deze inkoopkracht wordt ingezet om de markt te veranderen. Als overheden circulair inkopen, zal het bedrijfsleven bij wie die overheden inkopen, ook circulair moeten gaan inkopen. Op deze wijze zijn de eigen bestedingen een katalysator. Gemeente Hilversum werkt momenteel aan de implementatie van de Roadmap Circulair inkopen & Opdrachtgeverschap welke in MRA verband is opgesteld. De ambitie is om in 2020 10% van de (relevante) gemeentelijke inkoop circulair in te kopen. Dit als tussenstap richting 100% circulaire inkoop in 2030.

Binnen het domein Openbare Ruimte nemen we deel aan de **regionale digitale marktplaats**. Daarmee stellen de regiogemeenten materialenpaspoorten van projecten op, die met behulp van de digitale marktplaats inzichtelijk worden gemaakt. Op deze manier stimuleren we door kennisdeling en inzicht het hergebruik van materialen.

Dit gaan we doen door:

- Een CO₂-reductieplan inclusief routekaart duurzame bedrijfsvoering.
- Certificering van de gemeente Hilversum volgens de CO₂-prestatieladder niveau 3
- Start regionale kennisdeling op circulaire economie in de Openbare Ruimte
- Het voorbereiden van inkoop van duurzame energie voor de contractperiode vanaf 2022
- Borging van CO₂-reductie in de inkoopvoorwaarden
- Projecten/aanbestedingen waarin CO₂-reductie en circulariteit is meegenomen
- Actieve communicatie naar medewerker over de CO₂-neutrale bedrijfsvoering

3. Transitievisie Warmte

In 2020 werken we aan de transitievisie warmte voor de gemeente Hilversum. Deze gaat onderdeel uitmaken van de energietransitievisie en het uitvoeringsprogramma 2021-2025.

Een transitievisie warmte is een beleidsdocument dat richting geeft aan de aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. De focus in de eerste transitievisie warmte ligt op de periode tot en met 2030. Elke gemeente geeft aan hoeveel woningen en andere gebouwen in die periode geïsoleerd en/of aardgasvrij worden gemaakt. De ambitie uit het Klimaatakkoord is om tot 2030 minimaal 1,5 miljoen woningen en andere gebouwen te verduurzamen. De gemeente maakt minimaal eens per vijf jaar een update van de transitievisie warmte, waardoor er telkens nieuwe woningen en gebouwen bij gepland worden.

Elke gemeente moet voor eind 2021 een transitievisie warmte vaststellen. Met deze transitievisie maken gemeenten het tijdspad inzichtelijk: Wanneer kunnen welke wijken of buurten van het aardgas worden afgekoppeld? Voor de wijken of buurten die voor 2030 gepland staan, maakt de gemeente ook al de mogelijke warmte-alternatieven bekend.

In lijn met de landelijke aanpak, gaan we in Hilversum aan de slag met een wijk/buurtgerichte aanpak. Hilversum kiest nadrukkelijk voor een aanpak waarin draagvlak en initiatief vanuit de samenleving een belangrijk criterium is bij het bepalen welke initiatieven als kansrijk gezien kunnen worden. Naast versnellingskansen, zoeken we ook naar leerkansen die ons op een later moment verder helpen bij het aardgasvrij maken van de gehele stad. In de tweede helft van 2020 gaan we de buurten hierbij betrekken.

Dit gaan we doen door:

- Concept transitievisie warmte vaststellen
- Start participatieproces met stakeholders vanaf de zomer
- In 2020 de buurten te betrekken door het houden van een buurtenchallenge

3.1 Aardgasvrije Wijken

Medio 2017 is gestart met het ontwikkelen van een routekaart naar aardgasvrij voor een eerste Hilversumse (pilot) wijk, namelijk de Hilversumse Meent. Dit onder het motto 'leren door te doen'. Later ontstond in Kerkelanden een initiatief om de haalbaarheid van een warmtenet te onderzoeken. De aanpak in deze twee wijken wordt samengevlochten met de Transitievisie Warmte die momenteel wordt opgesteld. In 2020 staan de onderstaande activiteiten en resultaten voor de Meent en Kerkelanden gepland.

Hilversumse Meent

Volgende fase van de wijkaanpak wordt gemaakt en uitgevoerd. Onderdeel is de aanvraag voor de Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Deze aanvraag moet voor 1 april worden ingediend. Eind juni horen we of de aanvraag is toegekend. Het al dan niet toekennen van de aanvraag staat de aanpak niet in de weg, maar is beslissend voor het tempo waarop de wijk aardgasvrij wordt. De toekenning van de rijksbijdrage versnelt de aanpak.

Kerkelanden

Energiecoöperatie HET, Firan (warmtenetbeheerder) en Waternet (waterschap) doen in 2020 een haalbaarheidsonderzoek voor een warmtenet in Kerkelanden. De gemeente en de provincie ondersteunen dit onderzoek met een subsidie. Op basis van de resultaten wordt al dan niet een plan van aanpak opgesteld waarin ook de rol van de gemeente wordt beschreven.

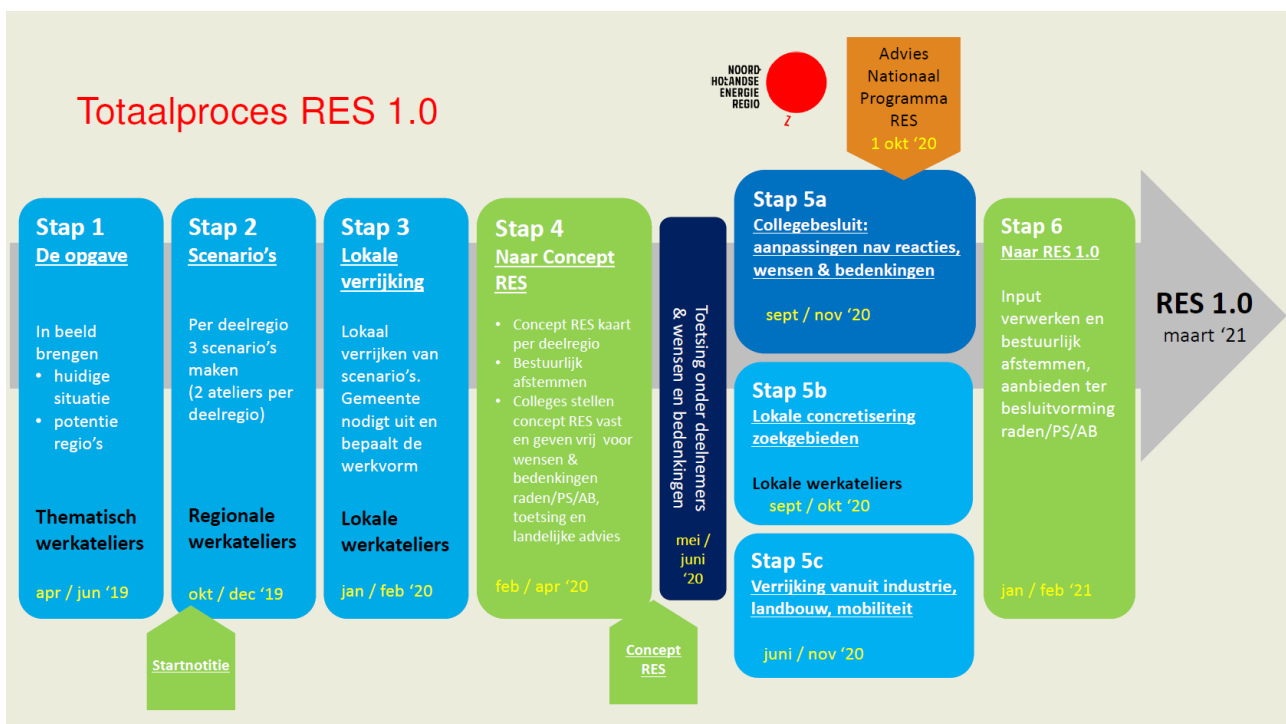
Dit gaan we doen door:

- aanvraag indienen voor 1 april Proeftuin Aardgasvrije Wijken
- Uitvoeren fase 2 wijkaanpak Hilversumse Meent Aardgasvrij
- We volgen actief de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek Kerkelanden.

4. Grootschalige opwek van duurzame energie

De gemeente is onderdeel van de RES regio Noord-Holland Zuid en daarbinnen van de deelregio Gooi en Vechtstreek. Daarin maken we samen met betrokken organisaties zoals gemeenten, waterschap, energiecoöperaties, netwerkbeheerders en kennispartijen een **Regionale Energie Strategie (RES)**. Hierin wordt aangegeven wat de mogelijkheden zijn voor het opwekken van zon- en windenergie en hoe we de bijbehorende energie infrastructuur op een zorgvuldige manier ruimtelijk kunnen inpassen. We werken in Hilversum met een adviesgroep van circa 50 Hilversummers, die hun advies geven in lokale ateliers. In onderstaande figuur is het RES-proces Noord-Holland weergegeven. De gemeente is uiteraard in alle stappen betrokken, maar is vooral aan zet bij de volgende drie stappen die specifiek per gemeente georganiseerd worden;

- **Stap 3**, lokale werkateliers aan de hand van scenario's. Dit is uitgevoerd met de adviesgroep van 50 Hilversummers in 3 ateliers in de periode van november 2019 tot februari 2020. Het resultaat is hun advies over zon- en windenergie in Hilversum en omgeving (link opnemen). Onderdeel daarvan is de ambitie om in 2025 op alle daarvoor geschikte grote daken zonnepanelen te realiseren. Volgens de adviesgroep kan het percentage geschikte daken door strengere regelgeving, incentives voor vastgoedeigenaren en het verplichten van zon op nieuwe daken veel hoger zijn dan de 30% uit de scenario's.
- **Stap 4**, concept-bod RES NHZ voor wensen en bedenkingen in de gemeenteraad op 1 juli.
- **Stap 5b**, lokale werkateliers over concretisering van het concept-bod RES, met name de zoekgebieden voor zon- en windenergie in het najaar.

De gemeente Hilversum stelt momenteel ook een **Omgevingsvisie** op en werkt tegelijkertijd het **sleutelproject MediaCentrum Hilversum** uit. Dit loopt min of meer parallel met de RES. Het doel van de Omgevingsvisie is om een samenhangende visie te bieden op de actuele opgaven op het gebied van energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, wonen, werken en mobiliteit, inclusief aandacht voor duurzaamheid en gezondheid. De RES zal vanaf 2021 ook in het wettelijk instrumentarium van de Omgevingswet verankerd worden. Het indienen van een Sleutelproject is voor Hilversum een kans om steun te krijgen van MRA en Rijk om in Hilversum grote en complexe vraagstukken in samenhang aan te pakken, waaronder woningbouwopgaven, stijgende huizenprijzen, economische groei, het openhouden van het landschap en toenemende mobiliteitsvragen. De energietransitie is niet de primaire reden geweest om het Sleutelproject te starten, maar kan wel een belangrijke aanjager zijn in het slagen ervan.

Dit gaan we doen door:

- Uitbrengen van advies door de lokale Adviesgroep Grootschalige Energieopwekking over de RES (februari)
- Bespreken van de concept RES in de gemeenteraad. De raad kan wensen en bedenkingen bij de concept RES indienen (juli)
- Concretisering van de concept RES samen met Hilversummers (november)
- De relevante informatie uit de concept RES is opgenomen in de Omgevingsvisie en onderdeel van de MER Omgevingsvisie.

5. Verbinding met de stad

Doel: Alle Hilversumse inwoners en bedrijven in de gelegenheid stellen om mee te denken, te praten en te doen met de Hilversumse energietransitie.

Ook in 2020 maken wij de verbinding met de stad door lopende initiatieven te ondersteunen in een veranderende context van de energietransitie en door nieuwe initiatieven te (laten) ontplooiën.

Waar de **Hilversum100** voornamelijk gericht was op het versnellen van de energietransitie door het organiseren van de 'H100 Challenge' en de 'Dag van de Duurzaamheid', ligt de focus van de versnelling in 2020 op de transformatie naar een platform voor duurzame denkers en doeners. Er wordt onderzocht wat het platform H100 moet bieden waardoor initiatiefnemers en initiatieven kunnen bruisen en duurzame impact kunnen hebben. Dit gebeurt door de ontmoetingen met bewoners, ondernemers en initiatiefnemers. Kennis en netwerken worden toegankelijker om zo nieuwe acties tot stand te laten komen en ondersteuning van onderaf te bieden. Ook start het platform nieuwe initiatieven op de thema's Coalitie energie, Natuur in en om de stad, Toekomstbestendig ondernemen, Groene Mobiliteit, No waste en Eerlijk eten. Om een groter netwerk en meer impact te genereren wordt in 2020 door de Hilversum100 ook actief gezocht naar verschillende financieringsmogelijkheden voor initiatieven.

In 2020 zetten wij de samenwerking met de **energiecoöperaties** HilverZon en HET voort en kijken wij naar de beste manier om hier invulling aan te geven met het oog op de Transitievisie Warmte.

Het project 'HET rijdt op Zon' gaat in 2020 verder met fase 2 en 3. Er rijdt al een aantal elektrische deelauto's in Hilversum, waarbij buurtbewoners zorgdragen voor de auto's en door middel van een app een auto kunnen reserveren. Dit project wordt verder uitgerold in een of twee andere wijken. Hier wordt er nog meer CO₂ bespaard, de parkeerdruk verlicht en de sociale cohesie in de buurt versterkt.

Dit gaan we doen door:

- met Hilversum100 afspraken maken over de definiëring van hun positie en activiteiten, bijvoorbeeld de rechtspositie en het aantrekken van externe financiering
- Ondersteunen van HET, HilverZon en Hilversum100 bij het uitvoeren van hun activiteiten
- Herdefiniëring van de relatie met de energicoöperaties HET en HilverZon (opdrachtgever/ opdrachtnemer)

6. Communicatie

De energietransitie vraagt om concrete verandering in het gedrag van mensen. Een goede communicatie en betrokkenheid van bewoners draagt hieraan bij en is daarom essentieel voor het slagen van de transitie. Communiceren over aardgasvrij maken van woningen is echter nieuw. Dit geldt ook voor participatie op dit onderwerp. We gaan, net als andere gemeenten, op zoek naar een effectieve invulling. De leefstijlen naar het BSR model Energietransitie vormen hiervoor de basis. We sturen bij als dat nodig is.

Afgelopen jaar hebben we de basis gelegd voor een communicatie aanpak, in 2020 bouwen we dit verder uit. We gaan werken vanuit één positief frame. We rollen een campagne uit waarin de Hilversumse verhalen centraal staan. Daarin adresseren we wat bewoners nu al zelf kunnen doen (zowel kleine als grote ingrepen), wat dat oplevert en waar ze terecht kunnen voor informatie en ondersteunen en hoe ze kunnen meedoen. Deze campagne sluit aan bij de campagne van het Rijk ([ledereendoetwat.nl](https://www.ledereendoetwat.nl)).

Daarnaast vraagt een aantal projecten om goed ingerichte communicatie- en participatieprocessen. Denk bijvoorbeeld aan de Transitie Visie Warmte, het project Meent Aardgasvrij en de Regionale Energie Strategie.

We zoeken verbinding en bundelen krachten met initiatieven in de stad, zoals de energievoöperaties en Hilversum100. Op onderdelen werken we ook samen met de regio Gooi- en Vechtstreek en de energieregio Noord Holland Zuid.

Dit gaan we doen door:

- Aanschaf BSR Model voor de energietransitie.
- Start Campagne met Hilversumse verhalen

7. Organisatie

Het programmateam heeft als doel de energietransitie op de agenda te krijgen en te houden. Daarnaast zorgt het team ervoor dat de energietransitie deel uitmaakt van de standaard beleid en planvorming cycli. De energietransitie moet breed in de organisatie gedragen worden. Het onderwerp energietransitie dient integraal deel uit te maken van plannen en projecten.

2020 is het laatste jaar van het programma 'Duurzaam Hilversum 2016-2020'. Dit programma wordt eind 2020 geëvalueerd. Deze evaluatie zal worden aangeboden aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd met het nieuwe programmaplan 'energietransitie 2021-2025' en het eerste uitvoeringsplan 2021.

Raadsklankbordgroep energietransitie

Het doel van deze groep is om in nauwe samenwerking met de raadsleden de sturende kaders te ontwikkelen, waarbinnen de energietransitie zich in Hilversum moet gaan voltrekken. De klankbordgroep fungeert hetzelfde als voor de invoering van de Omgevingswet. In overleg met de gemeenteraad wordt bekeken of de raadsklankbordgroep wordt geëvalueerd en gecontinueerd.

7.1. Planning

Bestuurlijke planning energietransitie 2020

Onderwerp	College B&W	Commissie duurzaamheid	Raad
CO ₂ -neutraal raadhuis	Is in 2019 behandeld	Is in commissie 20 november 2019 behandeld	29 januari 2020
Aanmelden proeftuin aardgasvrije wijken	21 januari 2020	5 februari 2020	4 maart 2020.
Indienen aanvraag proeftuin aardgasvrije wijken voor 1 april	Voor 1 April 2020		
Jaarplan Energietransitie 2020	17 maart 2020	7 april, ter advisering aan college	n.v.t.
Concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid	Uiterlijk 19 mei 2020	17 juni 2020	1 juli 2020
Uitvoeringsprogramma Energietransitie ¹ Hilversum 2021-2025	Juli Energietransitievisie versie 0.8	Raadsklankbordgroep energie 6 februari, 16 april en 14 mei. BVS en/of voorleggen aan commissie ter advisering aan college is een optie.	
Evaluatie Programma Duurzaam Hilversum 2016-2020	December	Januari 2021	Februari 2021
Uitvoeringsprogramma Energietransitie 2021-2025	December	Januari 2021	Februari 2021
Jaarplan 2021	December	Januari 2021	Februari 2021

De raadsklankbordgroepen energietransitie staan gepland op:

- 6 februari sessie 4, verkenning en doelen warmtetransitie
- 16 april sessie 5, werktitel kansrijke alternatieven
- 14 mei sessie 6, werktitel kansrijke gebieden en keuze alternatieven

¹ De transitievisie Warmte maakt onderdeel uit van het Programmaplan energietransitievisie.

Hoofdpijnen planning uitvoeringsprogramma Energietransitie Hilversum (inclusief transitievisie warmte en programma 2021-2025)

- Q1 en Q2 opstellen uitvoeringsprogramma Energietransitie versie 0.8, inclusief raadsklankbordgroep en selectie 5-10 kansrijke gebieden Transitievisie Warmte met bewoners, ondernemers en partners. Voorbereiding buurtenchallenge.
- Q3 en Q4 opstellen uitvoeringsprogramma Energietransitie versie 1.0, inclusief uitvoering buurtenchallenge en uitwerken projecten met corporaties of andere partners. Beoogde uitkomst:
 - 3-10 initiatiefgroepen bewoners in kansrijke gebieden
 - 3 concrete projecten van bewoners en partners op buurtschaal te realiseren voor 2025
 - Fasering wijken op basis van kansrijkheid en bewonersinitiatief

Resultaten;

- Evaluatie programmaplan 2016-2020
- Nieuw uitvoeringsprogramma energietransitie 2021-2025
- Jaarplan 2021
- Evaluatie raadsklankbordgroep.

8. Begroting

College focus	Ambitie	Begroting
Bedrijven en bedrijvigheid		€ 110.000
Activiteiten	Green deal media	
	Green deal Gijsbrecht	
	Green deal Kantoren	
Woningen en Maatschappelijk vastgoed		€ 280.000
Activiteiten	Energiedienstenbedrijf	
	VVE Projecten	
	RRE	
	Green Deal Scholen	
Eigen organisatie		€ 82.911
Activiteiten	Co2 Neutrale bedrijfsvoering	
Transitievisie Warmte / Aardgasvrije wijken		€ 310.000
Activiteiten	Transitievisie warmte / RES	
	De Meent	
	Kerkelanden	
Verbinding met de stad		€ 320.000
Activiteiten	Green Deal E. Auto	
	HET	
	Hilverzon	
	H100	
Programma organisatie & communicatie		€ 170.000
	Inhuur	
	Overige communicatie (flyers/poster etc)	
Totaal		€ 1.272.911
	saldo	
Dekking	Meerjarig begroot programma "Duurzaam Hilversum 2016-2020	€ 778.000
	Regeling reductie energie verbruik (SISA) Rijkssubsidie 2019	€ 90.000
	Warmte transitie Kerkelanden. Provinciale subsidie 2019	€ 130.000
	Decembercirculaire 2019	€ 274.911
		€ 1.272.911